

noviny pre občanov a priateľov obce Pravenec

Pravenčan/ka

Mimoriadne letné číslo 2020 - Číslo 1 - ROČNÍK XIII. - trojmesačník

Úvodník

„Nič nie je samo osebe dobré, ani zlé. Záleží na tom, čo si o tom myslíme“, povedal už pred stáročiami William Shakespeare. A mal pravdu.

Snaženie našej redakčnej rady o vydanie marcového a júnového čísla bolo zmarené nezvyčajnou situáciou, ktorá si vyžiadala nezvyčajné opatrenia. Rozhodli sme sa vám preto vytvoriť náhradné letné číslo. Opatrnosť a rešpekt bol na mieste. Koronavírus mal značný vplyv na životy ľudí, ktorí predtým nikdy nepoznali nedostatok alebo obmedzenia slobody či pohybu. Pandémia vytrhla ľudí z ich automatického správania, narušila zvyky, pretrhla stretnutia s najbližšími, prikvačila ľudí, aby sa správali zodpovedne a disciplinovane. Stali sme sa obeťami a ukrojili z komfortu. Možno nás to naučilo skromnosti. Negatívne emócie na nás útočia z každej strany a bojíme sa toho, že môže prísť ešte aj druhá vlna. Korona – nekorona, je isté, že urgentne potrebujeme pozitívny uhol pohľadu. Začítajte sa teda do nášho letného mimoriadneho čísla Pravenčanky. Verím, že najbližšie septembrové číslo vyjde v predpokladanom čase.

Prijemné prázdninové dni plné milých letných zážitkov, spoločných chvíľ s rodinou a priateľmi, oddychový čas doma i na cestách Vám praje redakčná rada.

Mgr. Jolana Majzlanová

srdca len.

Všetko najlepšie k narodeninám prajú obyvatelia obce Pravenec spolu s redakčnou radou.

Narodeniny predstavujú dôležitý deň v našom živote. Sú pre každého výnimočné, obzvlášť, keď sa niekto dožíva tak výnimočného veku ako pani Štefánia Šovčíková, ktorá 2. augusta oslávila 106 rokov.

Kyticu ruží v tento krásny deň, darujeme Vám zo

Pripravované akcie v našej obci:

Z dôvodu šírenia nového koronavírusu je organizovanie všetkých obecných podujatí nateraz pozastavené.

Kalendár vývozu odpadu z PET a VKM (tetrapak)

Pomôcka: **Vždy v piatok!**

Zo zasadnutí obecného zastupiteľstva

Zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Pravenci boli od začiatku roka zvolané celkovo trikrát, a to 31. marca, 29. apríla a posledné konané 17. júna 2020.

Pod zvolávanie a priebeh všetkých zasadnutí obecného zastupiteľstva sa podpísala vyhlásená mimoriadna situácia v súvislosti so šírením koronavírusu COVID-19. Uvedené malo za následok, že rokovania obecného zastupiteľstva sa mohli konať iba za dodržania prísnych bezpečnostných podmienok, pričom z niektorých zasadnutí obecného zastupiteľstva mohla byť v súlade s nariadením Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky platným v čase konania týchto zasadnutí vylúčená verejnosť, avšak za predpokladu, že obec zabezpečí iný vhodný spôsob informovania verejnosti, čo nakoniec obec splnila. Povinnosť zvolať zasadnutie obecného zastupiteľstva v minimálnom intervale jedenkrát za tri mesiace pritom vyplýva priamo zo zákona o obecnom zriadení, pričom potreba zvolania zasadnutia vyplynula aj z reálneho života obce a tých jej potrieb, o vyriešení ktorých môže rozhodnúť iba obecné zastupiteľstvo.

Vyhlásenej mimoriadnej situácii sa prispôbil aj program zasadnutí obecného zastupiteľstva, kedy kvôli požiadavke čo možno najkratšieho času rokovania boli do programu zasadnutia zahrnuté iba tie najnevyhnutnejšie body.

Na zasadnutí konanom dňa 31.3.2020, Obecné zastupiteľstvo v Pravenci prijalo uznesenia, ktorými:

a) **zobralo na vedomie:**

- návrh rozpočtového opatrenia č. 1/2020 v kompetencii starostu obce, ktorým sa mení rozpočet obce na rok 2020
- správu o výsledku kontroly vykonanej v zmysle plánu kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra obce Pravenec na I. polrok 2020

b) **schválilo:**

- rozpočtové opatrenie č. 2/2020 v kompetencii obecného zastupiteľstva, ktorým sa mení rozpočet obce Pravenec na rok 2020
- použitie finančných prostriedkov z rezervného fondu vo výške 20.000 eur na kúpu obecného osobného automobilu – ku kúpe sa pristúpi až na základe reálneho plnenia príjmov
- v súvislosti s odkúpením pozemku pod bufetom na futbalovom ihrisku odkúpenie parcely registra C KN č. 2191/2, k.ú. Nitrianske Pravno, zastavaná plocha a nádvorie, o výmere 15 m², za cenu 105 eur bez DPH, t.j. 126 eur vrátane DPH
- vyradenie majetku obce, na základe inventarizácie majetku obce vykonanej k 31.12.2019, v zmysle návrhu predsedu inventarizačnej komisie
- predaj nehnuteľnosti – pozemok E KN parc. č. 249, k.ú. Pravenec, ostatná plocha, o výmere 338 m², za cenu 6 eur/m², pre žiadateľa Peter Henčel z dôvodu hodného osobitného zreteľa
- zaťaženie pozemku KN-C parc. č. 1248/8, k. ú. Pravenec, vo vlastníctve obce, vecným bremenom spočívajúcim v práve prechodu, prejazdu, vybudovania vjazdu, vybudovania, údržbe a rekonštrukcii inžinierskych sietí, v prospech majiteľa pozemku parc. č. 1248/28, k.ú. Pravenec

- žiadosť o odklad splátok v súvislosti so splácaním nákladov za vypracovanie hlukovej štúdie

- zmenu projektovej dokumentácie v časti vykurovania obradnej miestnosti formou klimatizácie

c) postúpilo na prerokovanie do poradných orgánov obecného zastupiteľstva:

- žiadosť o kúpu pozemku parc. č. 2520, k.ú. Pravenec

- žiadosť skupiny obyvateľov obce o poskytnutie príspevku na stravovanie dôchodcov

d) **poverilo:**

- starostu obce odkonzultovať návrh vybudovania deliaceho ostrovčeka pri prechádzaní štátnej cesty I/64 v časti Kolónia so Slovenskou správou ciest a Okresným dopravným inšpektorátom v Prievidzi, a tiež prezistiť počet prípadov, kedy stoja na autobusovej zastávke v smere do Nitrianskeho Pravna naraz dva autobusy.

Zasadnutie obecného zastupiteľstva konané dňa 29.4.2020 vyplynulo z pracovnej porady obecného zastupiteľstva konanej dňa 15.4.2020, ktorej jediným bodom bolo posúdenie zámeru odkúpenia areálu bývalého Stredného odborného učilišťa nábytkárskeho v Pravenci.

Obecné zastupiteľstvo ešte uznesením č. 67/2019, zo dňa 16.10.2019, poverilo starostu obce konať vo veci prezistenia možností nadobudnutia a využitia objektov a areálu bývalého SOU nábytkárskeho v Pravenci. Od uvedeného dátumu sa uskutočnilo viacero stretnutí s kompetentnými osobami (projektant, zástupca TSK,...) s cieľom získania čo možno najviac informácií, ktoré budú podkladom pre prijatie rozhodnutia obecného zastupiteľstva. Na tejto porade bol na základe získaných informácií predložený návrh, podľa ktorého by uvedený areál mohol byť využitý na výstavbu nájomných bytov, financovaných cez Štátny fond rozvoja bývania s tým, že bola pomenovaná súslednosť krokov, ktoré by mali nasledovať, aby sa mohol začať zámer realizovať; v prípade stiahnutia predloženia žiadosti na Štátny fond rozvoja bývania v požadovanom termíne, na jeseň roku 2021. Na pracovnej porade bol predložený návrh odsúhlasený. Uvedený návrh bol následne prerokovaný na obecnom zastupiteľstve konanom dňa 29.4.2020, na ktorom obecné zastupiteľstvo zámer odkúpenia areálu schválilo s tým, že kúpna zmluva na areál bývalého SOU nábytkárskeho bude podpísaná až potom, ako bude vyhotovená architektonická a zastavovacia štúdia, ktorá zodpovie tak na otázky architektonické ako aj ekonomické.

Zasadnutie obecného zastupiteľstva dňa 29.4.2020 sa konalo v zmysle nariadenia hlavného hygienika bez účasti verejnosti. Na rokovaní obecného zastupiteľstva bola vznesená pripomienka, že rozhodovať o tak závažnej skutočnosti, akou je odkúpenie bývalého areálu SOU nábytkárskeho za uvedeným účelom, by sa nemalo bez prítomnosti verejnosti, resp. by sa mala dať verejnosti možnosť uvedený zámer pripomienkovať. Po definitívnom odsúhlasení návrhu štúdie na úrovni obecného zastupiteľstva bude tento daný na pripomienkovanie verejnosti.

Pokračovanie na ďalšej strane

Zo života obce

Na zasadnutí konanom dňa 29.4.2020, Obecné zastupiteľstvo v Pravenci prijalo uznesenia, ktorými:

a) **zobralo na vedomie:**

- informáciu o ponuke na odpredaj areálu bývalého SOU nábytkárskeho Pravenec ako celku (pozemky, budovy) a o podmienkach odpredaja
- návrh na odkúpenie areálu bývalého SOU nábytkárskeho Pravenec ako celku (pozemky, budovy) a to za cenu pozemkov s tým, že sa obec zaviazá objekty odstrániť
- návrh účelu využitia areálu bývalého SOU nábytkárskeho Pravenec na výstavbu nájomných bytov
- návrh na vypracovanie štúdie za účelom navrhnutia funkčného využitia areálu bývalého SOU nábytkárskeho Pravenec

- návrh nastaviť podmienky verejného obstarávania tak, aby zhotoviteľ stavby bol povinný zhotoviť aj projektovú dokumentáciu pre územné konanie a stavebné konanie na výstavbu bytových domov a to v zmysle spracovanej štúdie

b) **schválilo:**

- odkúpenie areálu bývalého SOU nábytkárskeho Pravenec (pozemkov, budov) a to za cenu pozemkov v zmysle znaleckého posudku č. 5/2018, zo dňa 8.2.2018, vyhotoveného znalcom Ing. Anna Žiaková, so záväzkom odstránenia existujúcich budov
- rozpočtové opatrenie č. 3/2020 v kompetencii obecného zastupiteľstva, ktorým sa mení rozpočet obce Pravenec na rok 2020 tak, ako bolo predložené
- použitie finančných prostriedkov z rezervného fondu vo výške 211.000 eur na kúpu areálu bývalého SOU nábytkárskeho Pravenec.

c) **súhlasilo:**

- s vypracovaním štúdie za účelom navrhnutia funkčného využitia areálu bývalého SOU nábytkárskeho Pravenec
- s nastavením podmienok verejného obstarávania tak, aby zhotoviteľ stavby bol povinný zhotoviť aj projektovú dokumentáciu pre územné konanie a stavebné konanie na výstavbu bytových domov a to v zmysle spracovanej štúdie
- s návrhom na majetkovo-právne usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom pod pôvodným korytom Lihotského potoka, v úseku od areálu bývalého SOU nábytkárskeho vrátane až po most pri rodinnom dome súp. č. 358, a súčasným korytom Lihotského potoka, formou zámeny pozemkov.

Posledné zasadnutie obecného zastupiteľstva, už aj za účasti verejnosti, ale stále za dodržania prísnych bezpečnostných opatrení, sa konalo dňa 17.6.2020. Zasadnutie sa uskutočnilo v tradičnom režime.

Na tomto zasadnutí Obecné zastupiteľstvo v Pravenci prijalo uznesenia, ktorými:

a) **zobralo na vedomie:**

- správu starostu obce o plnení uznesení z predchádzajúcich zasadnutí obecného zastupiteľstva a správu o činnosti obce, v ktorej starosta uviedol:

* kolaudácia bufetu a prístrešku na futbalovom ihrisku
– obec čaká na predloženie návrhu kúpnej zmluvy na odkúpenie pozemku pod bufetom na podpis

* zmeny a doplnky č. 2 k územno-plánovacej dokumentácii

Obec čaká na konečné stanovisko Okresného úradu Trenčín. Taktiež sa pracuje na príprave VZN, ktoré by mohlo byť schválené na augustovom zasadnutí obecného zastupiteľstva, čím sa proces obstarania zmien a doplnkov č. 2 k územnému plánu obce zavrie

* k oprave miestnej komunikácie v časti Kolónia, ktorá je určená na súvislú opravu, sa pristúpi až potom, ako budú na uvedenej komunikácii položené optické káble; odhadovaný termín uloženia optických káblov do zelených pásov uvedenej komunikácie je do 15.8.2020

* zámer odkúpenia areálu bývalého SOU nábytkárskeho Pravenec – aktuálne sa spracováva štúdia, ktorá by mala dať odpoveď aj na otázky ohľadom finančnej spoluúčasti obce pri realizácii celého zámeru; keď bude vyhotovená, uskutočníme k nej pracovnú poradu a zároveň bude odkomunikovaná aj s verejnosťou

- opätovné vyjadrenie OR PZ v Prievidzi, ODI, k projektovej dokumentácii „Organizácia dopravy na pozemkoch parc. č. 943 a 944 v k.ú. Pravenec, okres Prievidza“ (parkovisko pred bývalým Tatra nábytkom), ktorým ODI potvrdil pôvodne spracovanú projektovú dokumentáciu, ktorá nepočíta s umiestnením deliaceho ostrovčeka na prechode cez štátnu cestu I/64 v časti Kolónia

b) **schválilo:**

- Záverečný účet obce Pravenec a celoročné hospodárenie za rok 2019 bez výhrad s nasledovným použitím prebytku rozpočtového hospodárenia 181.226,14 eur na tvorbu zákonného rezervného fondu v zákonnej tvorbe 10 % (18.122,61 eur) a tvorbu rezervného fondu z prebytku rozpočtového hospodárenia (163.103,53 eur)

- rozpočtové opatrenie č. 4/2020 v kompetencii obecného zastupiteľstva, ktorým sa mení rozpočet obce Pravenec na rok 2020 tak, ako bolo predložené

- plán kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra obce Pravenec na II. polrok 2020

- odmenu hlavnému kontrolórovi obce Pravenec za II. polrok 2019 vo výške 30 % zo súčtu platov za II. polrok 2019

- uloženie podzemného vedenia NN v majetku spoločnosti Stredoslovenská distribučná, a.s., do hĺbky minimálne 1 meter a do káblovej chráničky na náklady obce (Cez pozemok, kde je uvažované parkovisko pri cintoríne v časti Kolónia, prechádza podzemné vedenie NN. Aby Stredoslovenská distribučná, a.s., vydala k projektovej dokumentácii súhlasné stanovisko, je potrebné uvedené vedenie uložiť do predpísanej hĺbky a do chráničky. Nakoľko sa jedná o vyvolanú investíciu, náklady musí znášať ten, kto investíciu vyvolal, a teda obec. Bolo preto potrebné schváliť obecným zastupiteľstvom uloženie podzemného vedenia NN do predpísanej hĺbky a do chráničky na náklady obce.)

Pokračovanie na ďalšej strane

- umiestnenie dopravného značenia „zákaz vjazdu nákladných automobilov“, „s výnimkou dopravnej obsluhy“, do časti obce Kolónia – na základe uvedeného rozhodnutia bude vypracovaný projekt, na základe ktorého bude po jeho odsúhlasení inštalované uvedené dopravné značenie, za účelom zákazu parkovania kamiónov na ploche pred bývalým podnikovým riaditeľstvom TN v časti Kolónia.

c) súhlasilo:

- so zmenou stavebných úprav v zmysle návrhu projektanta zo dňa 15.6.2020 (Jedná sa o zmenu návrhu stavebných úprav spevnených plôch okolo domu smútku v časti Dedina, ktorý je podľa rozpočtu na rok 2020 navrhnutý na rekonštrukciu. Pôvodný návrh, ktorý počítal s vyštrkovaním odstavnej plochy za domom smútku bol nakoniec zamietnutý a bude navrhnutý novým technickým riešením, kedy sa na panely po ich vyrovnaní položí zámková dlažba)

d) neschválilo:

- zámer odpredať pozemku parc. č. 2520, k.ú. Pravenec, a súhlasilo s jeho dlhodobým prenájomom
- žiadosť žiadateľky o odklad splátok v súvislosti s refundáciou nákladov na vyhotovenie hlukovej štúdie
- so zámerom odpredať časti pozemku parc. č. E-KN 276, k.ú. Pravenec, za presne stanovených podmienok

e) presunulo

posúdenie zámeru výstavby parkoviska pri bytovom dome súp. č. 351, vzhľadom na investičnú náročnosť začatých investičných zámerov v roku 2020, do roku 2021

f) uložilo

obecnému úradu pripraviť návrh všeobecne záväzného nariadenia o poskytovaní príspevku na stravovanie dôchodcov v zmysle stanoviska predsedu komisie pre financie a správu majetku.

Informácia o začatí výkopových prác v súvislosti s budovaním optickej siete v obci

Od 27.7.2020 je naplánovaný začiatok výkopových prác súvisiacich s budovaním optickej siete v časti obce Kolónia. Kábel bude uložený prioritne do zelených pásov miestnych komunikácií, vo výnimočných prípadoch do telesa cesty. Po ukončení prác budú stavbou dotknuté pozemky uvedené do pôvodného stavu. Odhadovaný termín začiatku prác v časti obce Dedina je koniec tohto alebo začiatok budúceho roka.

Investorom stavby je Slovak Telekom, a.s.

Separovanie odpadu

Žiadame občanov z časti Kolónia, aby vyseparovaný odpad zo skla a z plastov a tetrapakov nenosili do kontajnerov umiestnených pri cintoríne. Uvedené kontajnery sú určené primárne na odpady zo skla a z plastov z cintorína. Vyseparovaný odpad z plastov a tetrapakov z domácností sa zbiera prostredníctvom plastových vriec, ktoré je potrebné vyložiť k nádobe na zmesový komunálny odpad v deň zberu odpadov z plastov a tetrapakov. Pokiaľ občania vrecia nemajú, môžu si prísť pre náhradné vrecia na obecný úrad. Odpad zo skla sa zbiera prostredníctvom kontajnerov umiestnených za predajňou COOP Jednota, s.d.

Kontajnery umiestnené pri cintoríne kapacitne nepostačujú aj na vyseparované odpady z domácností, čo v konečnom dôsledku pôsobí nevhodne a rušivo pri vstupe na pietne miesto akým je cintorín.

Parkovanie motorových vozidiel na miestnych komunikáciách

Už niekoľkokrát sme upozorňovali občanov, aby neparkovali svoje motorové vozidlá na miestnych komunikáciách, pokiaľ to nepovoľujú šírkové pomery komunikácie a parkovanie je tým pádom v rozpore so zákonom. Každý držiteľ motorového vozidla si musí byť vedomý, že svoje osobné motorové vozidlo si musí zaparkovať na svojom pozemku. Taktiež by mal porozmýšľať pred kúpou ďalšieho motorového vozidla, kde bude toto parkovať. Na poslednom zasadnutí obecnej rady bol daný návrh na schválenie všeobecne záväzného nariadenia, ktoré bude upravovať podmienky parkovania motorových vozidiel v obci. To však nemení nič na tom, že aj súčasné parkovanie motorových vozidiel musí byť v súlade so zákonom, čo v drvivej väčšine prípadov nie je.

Ing. Róbert Mikulášik, starosta obce

Celé znenia dokumentov si môžete preštudovať na novej stránke **www.pravenec.sk**

Fašiangy 2020

Naša obec je známa tým, že sa tu vždy niečo deje a ani tradície nám nie sú cudzie. A tak ani tento rok nechýbali fašiangové sprievody. Na Kolónii 08.02.2020 sa sobota niesla vo veselom duchu. Masky prešli celou obcou a občania pre nich pripravili pohostenia v podobe sladkých šišíek, slaných dobrôt aj pitný režim a samozrejme výslužky v podobe vajec, klobás, vína. Večer sa v klube konala fašiangová zábava s pohostením a bohatou tombolou, ktorej sponzormi boli Naďa Hanusková, Michal Hudek, Jolana Bobocká, Magduška Wesserlová, Paspol, Slovaktual, Marek Rexa, Michal Lošonczi, Jednota, Mariánka Hranaiová, Milan Barényi, Zarpa - pán Lelkeš, Milan Fedák - Brose, Urban Obert a Lesagro. A ceny boli naozaj skvelé. Koše s bio ovocím, kozmetika, nechýbal živý zajac aj sliepočka a iné zaujímavosti. V dedine spojili v sobotu 22.02.2020 fašiangy so zabíjačkou na ihrisku a 25.02.2020 sa pochovávala aj basa. Ďakujeme všetkým organizátorom, bez ktorých si tieto podujatia nevieme predstaviť.

Jolana Bobocká

Stavanie Mája 2020

Šíriaci sa koronavírus sa podpísal aj pod organizovanie tradičných spoločenských podujatí v našej obci, a preto sa aj stavanie mája uskutočnilo za dodržania v tom čase platných prísnych bezpečnostných opatrení. Aj keď v obmedzenom režime, komisia pre kultúru, šport, mládež a vzdelávanie predsa len zabezpečila 30. apríla postavenie mája v našej obci, čím aj tento rok udržala túto peknú tradíciu.

Jolana Bobocká

Ľudoví remeselníci v našej obci

Priaznivci ľudových remesiel museli tento rok oželiť aj tradičný júnový jarmok v Pravenci. Remeselníci, vyrábajúci svoje výrobky vlastnými rukami u nás udržiavajú pri živote tradície starých a krásnych remesiel. Ľudové remeslá v súčasnosti prežívajú svoj návrat.

Ľudia hľadajú pokoj a úľavu práve v tradíciách našich predkov. Jedným z nich je korytárstvo. Korytári budú, kým motyčka dodábe.

Korytárstvo nebolo na Slovensku do 18.- 19. storočia špecializované ani organizované. Výroba bola roztrúsená po celom Slovensku. Menší kresaný riad si vedel vyrobiť každý šikovnejší gazda alebo pastier. Korene korytárstva siahajú až za naše hranice. Pôvod, v súčasnosti u nás málo udržiavaného ľudového remesla, môžeme hľadať až v Rumunsku, kde sa výrobné znalosti dedili z generácie na generáciu. Najlepším materiálom na dlabanie je topol. Topol je skvelý na výrobu koryta, má vhodné vlastnosti. Z jeho dreva rýchlo vyprchá voda, dobre schne a nemá žiadnu živicu.

Krásne a rozmanité výrobky z tohto stromu je aj dnes možné vidieť na ľudových trhoch. S veľkou radosťou používam korytka od nášho korytára Milana Bolfíka, ktorý nám o sebe porozprával.

Narodil som sa 14. apríla 1970 v Handlovej. Vzťah k remeslu

som získal od starého otca, môjho apu, ktorý bol kolár-korytár. Už v detstve som mal rád drevo a výrobky z neho. Očarila ma ich krása a vôňa. Ako 13 ročný som sa učil tokárčiť u starého otca. Ku korytárstvu som sa dostal až u

Michala Šerbana, majstra ľudového umenia. Po rokoch, keď pán Šerban odišiel do večnosti, som sa stal jediným korytárom v regióne. Venujem sa archaickej technike dlabania do dreva. Umenie korytárstva začína už pri výbere stromu. Je potrebné ho poznať, vyhľadať, využiť jeho vlastnosti a vedieť sa vyrovnáť s osobitosťou každého jedného kmeňa. Nasleduje rezanie, kresanie, dlabanie, sušenie a ladenie, výsledkom ktorého sú korytá, „banány“, varechy a pod. Najradšej robím z topola kvôli kresbe, ale aj z vrby a

jelše. Zsvätzil som svoj život našej kultúre a folklóru, chodím po jarmokoch a trhoch. Som rád, že som súčasťou Národného múzea v Martine. Vďačím za to priateľom, ktorí mi pomáhali dobrou radou, stáli a stoja pri mne, tak isto ďakujem aj mojej mame, ktorá mi verila.

Milan má okrem remeselníckej zručnosti aj poetickú dušu. Ponúkol nám svoje prvotiny, ktoré nájdete v tomto čísle.

Spracovala : Jolana Majzlanová

Burina na zjedenie

V trávniku, v záhrade či na lúke rastú liečivky, ktoré považujeme za burinu. Vytrhávame ich a pritom si neuvedomujeme, aké množstvo liečivých účinkov majú. Niektoré druhy môžeme využiť vo svoj prospech. Hovorí sa, že burinu, ktorá vám narastie v záhrade, budete potrebovať. Tento rok ma potešil kvitnúci zádušník, skorocel, pastierska kapsička, ďatelina, portulaka, hluchavka a mnoho ďalších. Zrejme ich budem potrebovať, no vyskúšať ich v čajoch a v chutných receptoch môžete aj vy.

Portulaka zeleninová

Má viac beta-karoténu ako mrkva. Jej príjemná kyslastá, jemne korenistá chuť, je vhodná do šalátov. Konzumujú sa listy aj dužinaté stonky. Povrchová aplikácia dužiny dokáže liečiť niektoré kožné ochorenia, zmierňovať opuchy po uštipnutí hmyzom, zjemňovať vrásky či odstraňovať jazvy. V čínskej medicíne portulaku používajú na liečbu hnačky, krvácania v črevách a na hemoroidy

Skorocel kopijovitý

Patrí medzi liečivé zázraky. Má schopnosť vyliečiť každú ranu a je vysoko účinný vo forme sirupu pri

liečbe kašľa. Zo skorocelu sa dá pripraviť čaj, tinktúra aj masť.

Pastierska kapsička

V detstve sme ju jedávali pravidelne. Skúsenosti predkov hovoria, že pomáha pri bolestiach hlavy, infekcii močového mechúra, tráviacich problémoch či bolesti hrdla. Konzumovať ju môžeme v podobe čaju alebo tinktúry.

Ďatelina - obyčajná krmovina

Najznámejšia je so sýtoružovým kvetom, ktorý sa využíva na prípravu čaju pri problémoch so zažívaním, pri kašli, ale lieči aj ekzémy, či iné problémy s pokožkou. Ženy si pochvaľujú jej účinky pri neprijemných príznakoch spojených s menopauzou. Je výborným prostriedkom na prečistenie lymfatického systému, má protikráčové a močopudné účinky, podporuje trávenie a dezinfikuje tráviaci trakt, je účinná pri hnačke, žalúdočných vredoch, uľahčuje vykašliavanie.

Mgr. Jolana Majzlanová

Vyrobte si to doma sami

Nápady a recepty z rôznych druhov bylín sme vám ponúkali už v minulých číslach. Leto a bylinky jednoznačne patria k sebe. Tentokrát sme sa zamerali na osviežujúci nápoj z medovky, mäty a levandule, ktorý môžete popíjať celé leto.

Medovka- zázračná rastlinka, ktorá zlepšuje pamäť a lieči. Mäta- známa bylinka, ktorá sa pridáva do všetkého, čo má voňať alebo osviežovať.

Levandula- omamná vôňa, liečivé a upokojujúce účinky.

Recept

2 litre vody, bylinky medovky, mäty, levandule, 2ks citrónu, 1KL kyseliny citrónovej, 800g trstinového cukru. Najprv si dáme prevariť vodu a necháme vychladnúť. Bylinky opláchneme, pridáme do vody. Citróny vyžmýkame, primiešame do vody, prikryjeme pokrievkou a necháme lúhovať 24 hodín v chladnejšej miestnosti. Precedíme cez sitko, prispypeme cukor a kyselinu citrónovú, povaríme 3 minúty, naplníme do fliaš. Ja som sterilizovala. Keďže sa po mojom sirupe len tak „zaprášilo“, budem musieť vyrobiť nový. Nazdravie!

Mgr. Jolana Majzlanová

Duchovné slovo

Prichádza k nám Dobro, aby sme ním žiarili. To je síce výborné, ale nie sme už tak prepálení opakom, že nevidíme túto ponuku Dobra? Kráčame si životom a chceme žiať alebo byť prepálení? Neprijatie toho, čo nás láskavo premieňa, je smrť a zasa prijatie sa rovná životu. Milujem život lebo on miluje nás. Ale bez nás trpí. Trpí nedostatkom ktorý je daný naším odmietnutím. Je čas života, čas regenerácie, čas blaha. A preto by bola veľká škoda ostať chudobnými, keď môžeme byť bohatými. Prijmeme život a budeme žiať. A Láska bude bohatšia. Bohatšia o tú našu lásku....

Štefan Čunderlík, farský administrátor Nedožery-Brezany

VYZNANIE

Si tak krásna, milá, krehunká
a ja chodím okolo teba po špičkách,
aby som tú tvoju krásu nepošliapal, neohol, nezlomil.
V mojom náručí ťa budem ochraňovať ako mohutný strom,
ktorý ochraňuje i tie najjemnejšie puky vo svojej korune
pred vánkom, vetrom a víchrom,
aby na jar vykvitlo niečo krásne, milé, krehké.
A to život, ten život, si ty, moja milovaná,
tak krásna, milá a krehunká.
Len tebe chcem hovoriť do tvojich krásnych modrých očí
tie najkrajšie slová lásky.
Milujem ťa! Milujem ťa dnes, milujem ťa zajtra, milujem ťa navždy.

Milan Bolfík
korytár

Drobné červené plody, ktoré sa podobajú čerešňam, v sebe ukrývajú oveľa viac ako len trpkú chuť. Višne sú najlepšie čerstvé z hľadiska vitamínov i chuti. Prijemná kyselkavá chuť nás v lete skvele osvieži a dodá telu potrebné vitamíny.

A toto sú dôvody, prečo by sme ich mali jesť častejšie:

1. Sú bohaté na antioxidanty, znižujú riziko porážky

Látky, ktoré višňam dodávajú bohaté červené sfarbenie, pôsobia proti bolesti účinnejšie ako aspirín. Niektoré výskumy dokazujú, že denná konzumácia višní znižuje riziko kardiovaskulárnych alebo chronických ochorení vznikajúcich kvôli zápalu, artritíde a dne. 300 g ovocia alebo šťavy denne, vás môžu zbaviť nespavosti. Višne sú nielen dobrým bojovníkom proti ochoreniam srdca, ale vedia tiež znížiť riziko mozgovej príhody.

2. Bojujú proti ochoreniam srdca a cukrovke

Ľudia, ktorí v rámci výskumov pravidelne jedli višne, nepriberali toľko, koľko ostatní. Ich krv okrem toho obsahovala menej zápalových buniek, ktoré súvisia so vznikom srdcovo-cievnych ochorení a cukrovky. Antokyanín - farbivo, ktoré obsahujú, totiž podporuje tvorbu inzulínu. Višne dokážu znížiť aj hladinu zlého cholesterolu v krvi.

3. Podporujú zdravie očí, stimulujú mozog

Na ochranu povrchu oka a zlepšenie zraku najlepšie slúži vitamín A, ktorý sa v hojnom množstve nachádza práve vo višniach. Pravidelná konzumácia višní podporuje bezchybnú činnosť mozgu. Pre správne dávkovanie je dôležité vedieť, že jedna višňa obsahuje 0,161 miligramu medi, čo predstavuje 17,89% odporúčanej dennej dávky.

4. Odoženú prechladnutie, sabotujú zápal a liečia kĺby

Višne obsahujú vysokú dávku vitamínu C, ktorý je známy schopnosťou posilniť imunitný systém, vďaka čomu sa nám vyhýbajú bežné ochorenia. Posilňuje tiež absorpciu železa, ktoré upevňuje odolnosť proti zápalom a vírusovým ochoreniam. Pravidelná konzumácia višní znižuje množstvo kyseliny močovej v tele, ktorá zapríčiňuje bolesti kĺbov. Aj jeden pohár višňovej šťavy dokáže zmierniť bolesti kĺbov. Pacienti s artritídou zvyčajne majú nedostatok mangánu, preto je dôležité zvyšovať jeho hladinu v organizme prijímaním potravín, ktoré ho obsahujú. A takou potravinou sú aj višne.

5. Udržujú váhu v norme

Mnohí považujú sacharidy za vinníkov priberania. Len málokto vie, že pri ich správnom využití môžu v skutočnosti pomôcť schudnúť. Vysoký podiel ovocia, zeleniny a jedál s obsahom vlákniny v strave vedie k zachovaniu zdravej hmotnosti. Pravidelná konzumácia višní preto sľubuje efektívne chudnutie so zdravým výsledkom. Navyše pomáhajú z tela odstraňovať škodlivé látky, takže sa hodia i na očistné kúry. Višne neutralizujú tuky, ktoré sa potom nedostanú do krvi. Stonky višní sa pridávajú do podporných prostriedkov na redukcii hmotnosti.

6. Spevňujú zdravie tráviaceho traktu

Pre zdravý pohyb čriev je nevyhnutné prijímať vlákninu, ktorú nájdete aj vo višniach. Ich konzumáciou viete dosiahnuť zníženie rizika vzniku žlčkových kameňov, obličkových kameňov a hemoroidov. Višne tiež poskytujú úľavu od symptómov syndrómu dráždivého čreva. Strava bohatá na vlákninu takisto redukuje množstvo žalúdočnej kyseliny a zabraňuje tak refluxu a vzniku žalúdočných vredov. Višne dokážu na seba viazať škodlivé látky, ktoré sa tak môžu z tela vylúčiť. Pomáhajú čistiť krv, pečeň a obličky. Ak vám nechutia čerstvé, prípadne ich máte veľa, skúste naše recepty:

Višňová omáčka, ktorá sa hodí k divine alebo ku kačiacemu mäsu

Na panvici necháme skaramelizovať cukor, pridáme čerstvé umyté višne, višňový sirup, červené víno, kúsok celej škoric, klinčeky a postrúhaný zázvor. Necháme chvíľu variť na požadovanú hustotu. Omáčku odstavíme, pridáme do nej lyžicu masla a miešame, kým sa úplne neroztopí.

Makovo-višňový koláč

240 g polohrubej múky

50 g trstinového cukru

1 vajčko

100 g masla

Vypracujeme cesto, dáme do chladu aspoň na hodinu. Zatiaľ si pripravíme plnku.

200 g pomletého maku

50 g práškového cukru

višňový alebo slivkový

lekvár podľa hustoty a

potreby

1 dl mlieka

višne - vykôstkované

Časť cesta – asi 1/3 si od-

ložíme na chvíľu do

mrazničky na nastrúhanie,

tú väčšiu časť vyvalkáme

alebo vložíme po kúskoch

do 24 cm okrúhlej formy,

roztlačíme ho aj po bokoch.

Na cesto vylejeme plnku a

zvyšok cesta nastrúhame

navrch.

Pečieme asi 40 minút na 180 stupňov.

Griotka z višní

Do 5 litrového pohára vložíme umyté višne, zalejeme 7dcl vodky, 7dcl rumu a kryštálového cukru podľa chuti. Zakryjeme celofánom, necháme 8 týždňov lúhovať. Scedíme a konzumujeme.

Jednoduchý džem z višní

Višne umyjeme, vykôstkujeme, pomelieme na mlynčeku. Pridáme cukor, trochu škoric, podľa ľubovôle. Premiešame a necháme stáť do druhého dňa. Naložíme do pohárov, pridáme 1 PL rumu a radšej dáme sterilizovať.

Spracovala: Mgr. Klaudia Majzlanová

Retrospektíva

Ani sa mi nechce veriť, že je to viac ako pol roka, čo som sa vám prihovárал na stránkach našich novín. Musím hlboko loviť v pamäti, aby som si dokázal oživiť spomienky na uplynulé obdobie, ktoré sme prežili v ríši slovenských hôr, v lone krásnej prírody. Pokúsim sa podať rozsiahlejší súhrn všetkých uskutočnených podujatí za toto obdobie. Nový rok sa začal sľubne. Hneď v úvode sme absolvovali prechádzku z Fačkovského sedla cez Schovanku do Tužiny. Akcia, ktorá sa vždy teší všeobecnej obľube. S krátkym odstupom sme usporiadali nenáročnú túru, prechod z obce Brieštie cez Hadvihu a Vyšehrad do Solky. Do kategórie poznávacích akcií patrila túra v oblasti Považského Inovca, zo strediska Bezovec neďaleko Piešťan cez zrúcaniny hradu Tematín s krásnymi výhľadmi na Považie. Podobný charakter mala i ďalšia, ktorou bol prechod z obce Budča cez prírodnú rezerváciu Boky s bizarným skalným útvarom Čertova skala a pokračovaním cez obec Trnie do obce Turová. Tá sa môže popýšiť hneď dvoma zaujímavosťami. Prvou je Turovský vodopád, ukrytý v hlbokom kaňone blízko obce a druhou je Sopúch. Našu činnosť obmedzil výrazný nárast prípadov koronavírusu. Po miernom uvoľnení hygienických opatrení uskutočnila skupina expedičných turistov prechod hrebeňom Malých Karpát. Jednalo sa o náročnejší pochod s dvoma bivakmi vo voľnej prírode pod hviezdami s kulisou malokarpatských lesov. Východiskom bolo sedlo Pezinská baba a cieľ bol v Smoleniciach. Ďalšie uvoľnenie opatrení všetci s radosťou uvítali a po dlhšom nútenom pôste sme uskutočnili tradičný výstup na Vyšehrad, ktorý neodmysliteľne patrí do nášho kalendára. Počasie nám prialo. Prijemným završením bolo posedenie pri výbornom guláši, ktorým nás potešil náš kamarát Richard pri svojej chatke. Prvou zaťažkávajúcou skúškou bola túra zo Šútova k Šútovskému vodopádu s nasledujúcim strmým nelútošným výstupom

cez Mojžišove pramene na chatu pod Chlebom. Členovia, ktorým nestačil ani tento vyčerpávajúci výstup, si odskočili na blízky 1 647 m vysoký vrchol Chlebu. Pri zostupe sme mali možnosť obdivovať širokú panorámu okolitých horstiev, medzi nimi i nápadný vrch Šíp, ktorý sa stal naším najbližším cieľom. Tento vrch sme už navštívili viackrát, no vždy nás očaril nádherným výhľadom a krásou tamjšej prírody. 27. júna sme pokračovali v nastúpenom trende náročnejších túr a zavítali sme do Malej Fatry. Východiskom túry bola osada Biely potok a po prechode Jánošíkovými dierami, ktoré patria medzi najatraktívnejšie lokality v tejto oblasti a po dosiahnutí sedla Medzirozsutec a sedla Medziholie, sme vystúpili na vrch Osnica, poskytujúci krásne pohľady na blízke malofatranské vrcholy. Aj nasledujúce podujatie sme absolvovali v Malej Fatre. Bol to náročný hrebeňový prechod v západnej časti Krivánskej Fatry. Túra začala v Snílovskom sedle, nasledovali výstupy na Veľký a Malý fatranský Kriváň, ktoré predstavujú dva najvyššie vrcholy v tejto oblasti. Posledným vrcholom bol Suchý, z ktorého nasledoval strmý zostup do obce Strečno. Toto predstavovalo symbolickú bodku v našej doterajšej činnosti.

Jozef Kmeť

Ďalšie úspechy Sylvie Valovej

Vybojovala si premiérové zlato v štarte slovenského šampionátu na desaťtisícke v Košiciach na ovále časom 35:41,89 min. Naša vytrvalkyňa Sylvia pridala k tohtoročnému zlatu na 10 km na ceste aj dráhové v tejto disciplíne, takže spolu s tromi vlnajšími prvenstvami (5000 m, 10 km cesta, kros vytrvalkyň) má v zbierke už päť titulov. A my sa tešíme z jej úspechov.

Klaudia Majzlanová

Odpočívajte v pokoji

Kušnerik Tibor	44r. Pravenec 350
Lukačková Margita	92r. Pravenec 288
Mendelová Mária	89r. Pravenec 258
Petrík František	83r. Pravenec 275
Hanuska Gejza	74r. Pravenec 220
Achimský Dávid	37r. Pravenec 251
Fuňáková Mária	69r. Pravenec 115
Badinská Janka	53r. Pravenec 351
Pupák Viliam	65r. Pravenec 303
Kalec Ladislav	95r. Pravenec 320
Štěpánek Peter	77r. Pravenec 36
Franek Ján	86r. Pravenec 319

Milí budúci priatelia a všetci známi, tak už som konečne medzi vami.

Kmeť Vavro
Prístupná Dorota
Brániková Lea
Mikulášik Matej
Šišovský Ján

máj
máj
jún
jún
júl

Vaše nápady, pripomienky, postrehy a príspevky radi uvítame aj v nasledujúcom čísle.

S vašou spoluprácou bude čítanie našich novín pestrejšie a zaujímavejšie pre všetkých.

Vašu poštu prijímame: V obecnej schránke, ktorá je umiestnená na OcÚ Pravenec a v časti kolónia v obecnej knižnici. Na e-mail: pravenec@centrum.sk

Pravenčan(ka) - noviny pre občanov a priateľov obce Pravenec, EČ: EV50/08, ISSN 1337-8457

Vydáva - Obec Pravenec, 972 16 Pravenec 208, IČO: 00318434, nepredajné. Redakčná rada si vyhradzuje právo na konečnú korektúru a redigovanie - úpravu textov. Nevyžiadané rukopisy, fotografie a kresby redakcia nevracia. Za pochopenie ďakujeme.

Redakčná rada - Predseda: Ing. Róbert Mikulášik, šéfredaktorka: Mgr. Jolana Majzlanová, členovia: Klaudia Majzlanová, Jolana Bobocká, Mgr. Jozef Šebest, Mgr. Roman Mik.

Grafická úprava - Mgr. Roman Mik. Autorské práva sú vyhradené a vykonáva ich vydavateľ. Akékoľvek rozmnožovanie časti alebo celku textov, fotografií, grafiky akýmkoľvek spôsobom, v slovenskom, ale aj v inom jazyku bez písomného súhlasu vydavateľa je zakázané. Fotografie sú chránené autorským zákonom. Podpísané články vyjadrujú názory autorov a nemusia byť totožné so stanoviskom redakcie a vydavateľa.